

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETO MAISTO INSTITUTAS

2005 m. balandžio 11 d. Nr. 1080-12-20
Kaunas

Audito tikslai, metodai ir objektas

Auditas atliktas pagal Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės Finansinio audito 8-ojo departamento direktorės 2004 m. gegužės 11 d. pavedimą Nr. 1080-12 ir 2005 m. sausio 4 d. pavedimą Nr. 1080-12-1, vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymu, Valstybinio audito reikalavimais bei kitais teisės aktais.

Audituojamas subjektas – Kauno technologijos universiteto Maisto institutas (toliau – Institutas), adresas – Taikos pr. 92, Kaunas. Identifikavimo kodas – 111956125.

Audito tikslai – įvertinti vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, valstybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl 2004 metų finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo.

Audituojamasis laikotarpis – 2004 metai.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl metinės valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos, biudžeto projekto bei ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausantį turtą, dalis.

Ši ataskaita pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus faktus, o nuomonė dėl mums pateiktos 2004 metų finansinės atskaitomybės bus pareikšta audito išvadoje, kuri bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

Vertindami vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, valstybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą, mes atlikome šių sričių auditą: darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų; prekių ir paslaugų naudojimo; ilgalaikio ir trumpalaikio turto bei atsargų.

Bendra informacija apie audituojamąjį subjektą

Institutas yra universiteto mokslo instituto statusą turinti biudžetinė valstybės mokslinių tyrimų įstaiga, įsteigta tarptautinio ir nacionalinio lygio fundamentiniams ir taikomiesiems

tyrimams (maisto technologijos, biotechnologijos kryptys) vykdyti, ir pagal sutartis su Kauno technologijos universitetu ir kitais universitetais suteikianti mokslinę bazę, kurios reikia studentų studijoms ir mokslininkams rengti doktorantūroje, taip pat dėstytojų mokslinei kvalifikacijai kelti. Institutui valstybės biudžeto asignavimai skiriami Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu.

Audituojamuoju laikotarpiu Institutui vadovavo Instituto direktorė D. Leskauskaitė, vyr. buhalterė dirbo V. Baroniūnienė, nuo 2005 m. sausio 2 d. direktoriaus pareigas laikinai ėjo S. Matijoška, nuo 2005 m. kovo 18 d. Institutui vadovauja direktorius A. Šarkinas.

Institutas patikėjimo teise valdo, naudoja ir įstatymų nustatyta tvarka disponuoja jam patikėtu valstybės turtu. Instituto turtas 2003 m. gruodžio 31 d. – 4541,2 tūkst. Lt, 2004 m. gruodžio 31 d. – 4550,9 tūkst. Lt.

Institutas 2004 metais vykdė dvi programas: „Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės veiklos plėtojimas maisto mokslo srityje“ (kodas 1.1), kuriai patvirtintas ir metų eigoje patikslintas valstybės biudžeto asignavimų planas – 828,4 tūkst. Lt, tame tarpe išlaidoms – 828,4 tūkst. Lt; Specialioji programa (kodas 88.8), kuriai patvirtintas ir metų eigoje patikslintas planas – 472,7 tūkst. Lt, tame tarpe išlaidoms – 447,7 tūkst. Lt, turtui įgyti – 25 tūkst. Lt.

Pagrindiniai Instituto 2004 metais vykdytų programų finansinės veiklos rezultatai pateikti lentelėje:

(tūkst. Lt)

Išlaidų pavadinimas	Programos kodas	Patikslinta 2004 m. programos sąmata	Gauti asignavimai	Kasinės išlaidos	Faktinės išlaidos	Skirtumas	
						(5-3)	(5-6)
1	2	3	4	5	6	7	8
IŠLAIDOS	1.1	828,4	828,4	828,40	795,9	0,0	32,5
	88.8	447,7	366,10	330,40	316,9	-117,3	13,5
	viso:	1276,1	1194,5	1158,8	1112,8	-117,3	46,0
Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	1.1	762,5		762,70	730,2	0,2	32,5
	88.8	171,1		184,60	170,4	13,5	14,2
	viso:	933,6		947,3	900,6	13,7	46,7
Prekių ir paslaugų naudojimas	1.1	65,9	828,4	65,7	65,7	-0,2	0,0
	88.8	276,6	366,10	145,80	146,5	-130,8	-0,7
	viso:	342,5	1194,5	211,5	212,2	-131,0	-0,7
SANDORIAI SU MATERIALIUOJU IR NEMATERIALIUOJU TURTU BEI FINANSINIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ VYKDYMAS	viso:	25,0	16,0	12,3	12,3	-12,7	0,0
Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos	1.1	0,0				0,0	0,0
	88.8	25,0	16,0	12,3	12,3	-12,7	0,0
	viso:	25,0	16,0	12,3	12,3	-12,7	0,0
IŠ VISO ASIGNAVIMŲ	1.1	828,4	828,4	828,4	795,9	0,0	32,5
	88.8	472,7	382,1	342,7	329,2	-130,0	13,5
		1301,1	1210,05	1171,1	1125,1	-130,0	46,0

Institutas 2004 metais neįvykdė pajamų, gaunamų už teikiamas paslaugas, įmokų į valstybės biudžetą užduoties, todėl pervedė į valstybės biudžetą 90,6 tūkst. Lt mažiau nei numatyta plane. Nepanaudotų įmokų Specialiajai programai finansuoti likutis 2004 metų pabaigoje buvo 39,4 tūkst. Lt. Faktinės išlaidos mažesnės už kasines 46,0 tūkst. Lt dėl kreditorinių įsiskolinimų apmokėjimo.

Faktai, išvados ir rekomendacijos

Audito metu nustatėme, kad audituojamuoju laikotarpiu dirbusi Instituto direktorė D. Leskauskaitė 2004 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. P1-13 iš biudžeto lėšų sau skyrė 8 MGL priemoną prie atlyginimo už publikaciją tarptautiniame leidinyje, nors Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ 4 punkte nurodyta, kad įstaigų vadovų skatinimo sąlygas turi nustatyti aukštesnė organizacija. Be to, nesilaikant prieš tai minėto nutarimo 5.4 punkto, tuo pačiu įsakymu paskirta priemoną už publikaciją tarptautiniame leidinyje jaunesniajai mokslo darbuotojai E. Trečiokienei viršijo 100 procentų jai nustatyto tarnybinio atlyginimo. Tokiu būdu šiai darbuotojai, Institute dirbusiai iki 2005 m. sausio 1 d., nepagrįstai išmokėta 18 Lt.

Taip pat nustatėme, jog Instituto direktorė D. Leskauskaitė 2004 metais savo įsakymais darbuotojams, išrinktiems (paskirtiems) į vadovaujančiąsias pareigas, skyrė priedus už vadovaujančiąsias pareigas, nors Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. lapkričio 23 d. nutarimo Nr. 483 „Dėl mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojų, kitų tyrėjų ir dėstytojų darbo apmokėjimo“ 5 punktas numato, kad šiuos priedus nustato mokslo ir studijų institucijos taryba (senatas). Be to, direktorės D. Leskauskaitės 2004 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. P1-74 už mokslinio sekretoriaus funkcijų vykdymą A. Šarkinui skirtas 20 procentų tarnybinio atlyginimo priedas. Anksčiau minėto nutarimo 5.1 punktas numato, kad priedas už mokslinio sekretoriaus pareigas gali būti nustatytas tik iki 15 procentų tarnybinio atlyginimo dydžio. A. Šarkinui nepagrįstai išmokėti 180 Lt išskaityti iš jo 2005 metų kovo mėnesio atlyginimo.

Pastebėtina, kad Instituto direktoriaus įsakymuose nenurodoma, už ką skiriami priedai prie atlyginimų bei konkretus jų mokėjimo terminas.

Institute, nesilaikant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 719 „Dėl Inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Inventorizacijos taisyklių 8 ir 27 punktų, 2004 metais neinventorizuotas 149116 Lt vertės žemės sklypas, gautas pagal panaudos sutartį. Šio sklypo inventorizacija atlikta 2005 m. balandžio 1 d. (aktas Nr. 107). Be to, nesilaikant anksčiau minėtų Inventorizacijos taisyklių 52 punkto reikalavimų, 2004 m. gruodžio 20 d. nekilnojamo turto inventorizacijos akte Nr. 105 nėra privalomų rekvizitų – materialiai atsakingų asmenų vardų, pavardžių, pareigų ir parašų. Institute nepaskirtas materialiai atsakingas asmuo už

131696 Lt vertės statinius ir vamzdynus, 198182 Lt vertės perdavimo tinklus, radijo ir telefono ryšių įrangą.

Audito metu nustatėme, kad Institutas, nesilaikant Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 „Dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos patvirtinimo“ patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 99 punkto, tvarkė biudžeto lėšomis įsigytų atsargų apskaitą kartu su atsargų, įsigytų iš kitų lėšų, apskaita. Nuo 2005 m. sausio 1 d. iš biudžeto lėšų įsigytų atsargų apskaita tvarkoma atskirai nuo iš kitų lėšų įsigytų atsargų.

Be to, Institute, nesilaikant Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 15 punkto nuostatų, 2202 Lt vertės ilgalaikis materialusis turtas pagal 2004 m. spalio 29 d. buhalterinę pažymą Nr. 4 nepagrįstai perkeltas iš ilgalaikio turto sąskaitos 01 į atsargų sąskaitą 06. Dėl to Išlaidų sąmatų vykdymo balanse nepagrįstai sumažintos ilgalaikio turto ir materialiojo turto nusidėvėjimo vertės bei ilgalaikio turto fondas. Institutas 2005 m. sausio 25 d. buhalterine pažyma Nr. 1 ištaisė apskaitos klaidą ir prieš tai minėtą turtą apskaitė ilgalaikio turto sąskaitoje.

Taip pat nustatėme, kad Institutas, nesilaikant Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 133 punkto, patalpų nuomos pajamų apskaitą neteisingai tvarkė subsąskaitoje Nr. 110 „Pavedimų lėšos“ ir 57,9 tūkst. Lt patalpų nuomos pajamų neteisingai nurodė Išlaidų sąmatų vykdymo balanso eilutėje „Pavedimų lėšos“, o 0,1 tūkst. Lt Specialiosios programos lėšų neteisingai nurodė eilutėje „Lėšos, gautos už teikiamas paslaugas“. Instituto direktorius 2005 m. balandžio 6 d. raštu Nr. V4-91 „Dėl audito ataskaitos projekto“ informavo, kad pajamos už nuomą bus tinkamai nurodytos 2005 metų pirmojo ketvirčio finansinėje atskaitomybėje.

Pažymėtina, kad Institutas nebaigė tvarkyti naudojamo 0,5 ha valstybinės žemės sklypo, esančio Budriškių km., Molėtų raj., įteisinimo dokumentų.

Audito metu nustatėme, kad Institutas nesilaikė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 14 d. nutarimo Nr. 1524 „Dėl valstybės ilgalaikio materialiojo turto numos“ 3.11 punkto ir audituojamu laikotarpiu sudarė penkias patalpų nuomos sutartis, nesuderinęs savo sprendimų dėl šio turto nuomos su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija.

Institute 2004 metais autorinio atlyginimo iš valstybės biudžeto lėšų priskaityta 76,4 tūkst. Lt, iš pavedimų lėšų - 91,1 tūkst. Lt. Institutui 2005 m. kovo 16 d. raštu Nr. SK-(1080-1.11)-25 „Dėl autorinių sutarčių“ pateikus rekomendacijas, Instituto direktorius 2005 m. kovo 21 d. raštu Nr. V4-77 informavo, kad patvirtinta Autorinių sutarčių sudarymo ir vykdymo tvarka bei Autorinės sutarties pavyzdinė forma.

Audito metu nustatėme, kad suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitoje Instituto ekonominės klasifikacijos „Darbo užmokestis“ kasinės išlaidos 2,8 tūkst. Lt, ekonominės klasifikacijos „Socialinio draudimo įmokos“ kasinės išlaidos 10,9 tūkst. Lt viršijo patikslintą

suvestinę 2004 metų programų sąmatą kitų ekonominės klasifikacijos kodų išlaidų sąskaita. Be to, ekonominės klasifikacijos „Prekių ir paslaugų naudojimas“ kasinės išlaidos pagal atskirus ekonominės klasifikacijos kodus viršijo patikslintas 2004 metų pagrindinės vykdomos programos (kodas 1.1) ir Specialiosios programos (kodas 88.8) sąmatas. Tokiu būdu asignavimų valdytojas, pagal 1990 m. liepos 30 d. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 7 straipsnio 1 dalies 1 punktą būdamas atsakingas už programų vykdymą, programų sąmatų sudarymą ir vykdymą neviršijant patvirtintų asignavimų sumų, neužtikrino, kad asignavimai būtų naudojami pagal patvirtintas sąmatas. Asignavimų valdytojas nepasinaudojo teise, numatyta minėto įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 1 punkte ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 79 punkte, ir nepakeitė patvirtintų asignavimų pagal ekonominę klasifikaciją paskirties bei atitinkamai nepatiksino sąmatos.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. kovo 31 d. nutarimu Nr. 205 „Dėl Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatų patvirtinimo“ patvirtintų Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatų 19.1 ir 19.2 punktais, vyriausiasis finansininkas (buhalteris) kartu su įstaigos vadovu atsako, jeigu netinkamai tvarkoma buhalterinė apskaita, ne laiku pateikiama arba yra klaidinga buhalterinė ataskaita, nesilaikoma ūkinę-finansinę veiklą reglamentuojančių Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų.

Institutui 2004 m. gruodžio 1 d. raštu Nr. SK-(1080-1.11)-132 „Dėl vidaus kontrolės vertinimo rezultatų“ rekomendavome pašalinti vidaus kontrolės trūkumus. Institutas į mūsų rekomendacijas atsižvelgė ir 2005 m. sausio 14 d. raštu Nr. V4-12 „Dėl audito metu rastų trūkumų pašalinimo“ informavo, kad:

- patvirtino apskaitos registrų skaičių, turinį ir formą;
- kasininko pareigos Instituto direktoriaus įsakymu pavestos jas faktiškai atliekančiam darbuotojui;
- pinigų kasoje inventorizacija nuo 2004 m. gruodžio 1 d. vykdoma kiekvieną mėnesį.

Institutui 2004 m. gruodžio 23 d. pateikėme raštą Nr. SK-(1080-1.11)-134 „Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų bei neatitikimų“, rekomenduojant imtis priemonių klaidoms, pažeidimams ir neatitikimams pašalinti. Institutas į kai kurias mūsų rekomendacijas atsižvelgė ir 2005 m. sausio 14 d. raštu Nr. V4-14 „Dėl audito nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų“ informavo, kad:

- įrengtos kasos patalpos;
- iki 2004 m. spalio 1 d. į biudžetą neįmokėti 17144,63 Lt už nuomą ir paslaugas pervesti 2004 metų spalio ir lapkričio mėnesiais.

Kitos audito metu nustatytos klaidos ir neatitikimai savo kiekiu ir kokybine reikšme nedaro įtakos auditorių nuomonei dėl finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo.

Norint užtikrinti Instituto veiklos teisėtumą, rezultatyvumą ir skaidrumą, tinkamą valstybės turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo bei valstybės biudžeto lėšų panaudojimą ir siekiant ateityje išvengti klaidų pasikartojimo, rekomenduojame:

- sukurti veiksmingesnes vidaus kontrolės procedūras darbo užmokesčio, ilgalaikio turto inventorizacijos bei kitose apskaitos srityse;

- užtikrinti, kad asignavimai būtų naudojami Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

- užtikrinti valstybės ilgalaikio materialaus turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

- įteisinti naudojimąsi 0,5 ha valstybinės žemės sklypu.

Prašome išnagrinėti ataskaitoje pateiktus faktus ir apie rekomendacijų įgyvendinimą informuoti iki 2005 m. spalio 1 d.

Dėkojame už malonų bendradarbiavimą.

Finansinio audito 8-ojo departamento direktorė

Aldona Dragašienė

Vyresnioji valstybinė auditorė

Ramunė Žemėnienė

Susipažinome:

Kauno technologijos universiteto
Maisto instituto direktorius

Antanas Šarkinas

Kauno technologijos universiteto
Maisto instituto vyr. buhalterė

Vladislova Baroniūnienė